

Dosarul nr. 1a-20/25
/1-17114196-03-1a-09012025/

Judecătoria Orhei sediul Rezina
Judecător: Igor Negreanu

DECIZIE
În numele Legii

16 septembrie 2025

mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord

În componența:

Președintele ședinței de judecată
Judecători
Grefier

Ion Talpa
Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari
Marina Cazacu

Cu participarea:

Procurorului
Avocatului

Octavian Bodareu
Denis Duca

judecând în ședință publică, în ordine de apel, apelul **procurorului în procuratura r-nului Rezina Ghenadie Zgardan**, declarat împotriva sentinței Judecătoria Orhei sediul Rezina din 04.12.2019, prin care:

Morari Eduard *****, născut la ***** ,
originar ***** , dom. ***** , moldovean, cet. al
R. Moldova, cu studii medii, căsătorit, cu trei
copii minori la întreținere, brudar ***** or.
Rezina, nu are grad de dizabilitate, posedă
limba de stat, IDNP ***** condamnat prin
sentința judecătoria Orhei, sediul Rezina din
05.06.2017 în baza art.264 alin.(4) și art.266
Cod penal la pedeapsa sub formă de închisoare
pe termen de 5 ani cu privarea dreptului de
conduce mijlocul de transport pe termen de 4
ani, cu suspendarea executării pedepsei în
temeiul art.90 din Codul penal, pe termen de 3
ani;

Învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (1) din Codul penal (ordonanța de modificarea învinuirii din 25.03.2019).

Cauza a fost examinată în procedură generală, aflându-se în procedură de examinare:

Instanța de fond: 06.11.2019- 04.12.2019;

Instanța de apel: 09.01.2025- 16.09.2025.

Pentru a se expune pe marginea apelului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă :

Potrivit ordonanței de modificare a învinuirii din 25.03.2019, Morari Eduard se învinuiește că în luna august 2016, aflându-se în gospodăria soacrei sale Brînză Silvia *****situată pe adresa *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a procura îmbrăcăminte pentru fiica sa Morari Nicoleta a.n. 30.12.2008, a dobândit de la soacra sa Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 3000 (trei mii) lei, ulterior eschivându-se de la executarea angajamentului asumat.

Tot el, Morari Eduard, în luna octombrie 2016, aflându-se la domiciliul său situat pe adresa *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a achita serviciile apărătorului și prejudiciului cauzat familiei Paraschiv în urma comiterii infracțiunii prevăzute la art. art. 264 alin. (4) și 266 Cod penal, a dobândit de la soacra sa Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 6000 (șase mii) lei, ulterior eschivându-se de la executarea angajamentului asumat.

Tot, el la sfârșitul lunii octombrie 2016, aflându-se în gospodăria soacrei c Brînză Silvia *****situată pe adresa *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a achita serviciile apărătorului, a dobândit de la soacra Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 5000 (cinci mii) lei, ulterior eschivându-se de la executarea angajamentului asumat.

Prin acțiunile sale, Morari Eduard ***** a cauzat părții vătămate Brînză Silvia un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 14 000 (paisprezece mii lei).

Acțiunile inculpatului Morari Eduard ***** au fost calificate de procuror în baza art.190 alin.(1) din Codul penal.

Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 04.12.2019, a fost achitat Morari Eduard de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) din Codul penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18.06.2020, a fost admis apelul procurorului, casată sentința Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 04.12.2019, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează. A fost recunoscut vinovat Morari Eduard ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de amendă în beneficiul statului în mărime de 850 (opt sute cincizeci) u.c., ce constituie echivalentul a 42 500 (patruzeci și două mii cinci sute) lei. În conformitate cu art. 64 alin. (3¹) Cod penal, i s-a explicat inculpatului că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 ore din momentul în care hotărârea devine executorie, în acest caz, se va considera că sancțiunea amenzii este executată integral. În conformitate cu art. 87 alin. (2) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă aplicată lui Morari Eduard prin prezenta decizie, se va executa de sine stătător. S-a admis acțiunea civilă, înaintată de partea vătămată Brînză Silvia. S-a încasat de la Morari Eduard în beneficiul lui Brînză Silvia prejudiciul material în mărime de 14 000 (paisprezece mii) lei. S-a respins cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare pentru instrumentarea cauzei penale în sumă de 24,29 lei, ca fiind neîntemeiată. Decizia este definitivă și executorie, însă poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 30 zile din momentul pronunțării deciziei integrale.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.02.2021, s-a admis recursul ordinar declarat de către inculpatul Morari Eduard ***** , s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2020, în cauza penală în privința acestuia, și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Fiind în dezacord cu soluția instanței de fond, procurorul în procuratura raionului Rezina, Ghenadie Zgardan, a contestat cu apel sentința Judecătorei Orhei sediul Rezina din 04.12.2019, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea totală a sentinței Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 04 decembrie 2019 privind achitarea inculpatului Morari Eduard ***** pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Morari Eduard ***** să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 850 unități convenționale, echivalentul a 42 500 lei, și a încasa din contul inculpatului Morari Eduard, cheltuielile judiciare pentru instrumentarea cauzei penale în sumă de 24,29 lei.

În motivarea apelului declarat, recurentul arată că instanța de judecată, contrar prevederilor art. 101 CPP RM nu a dat apreciere (prin admitere sau respingere) fiecărei probe examinate și analizate de către acuzare din punct de vedere al

pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, referitor la comiterea de către inculpatul Morari Eduard ***** a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

Menționează că instanța nu a dat o apreciere specială probelor administrate în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești.

Totodată, apelantul constată că de către procuror, i-a fost înaintată învinuirea lui Morari Eduard ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile.

Consideră că în acțiunile inculpatului Morari Eduard ***** sunt prezente elementele infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (1) CP al RM, deoarece fapta a fost comisă intenționat de către o persoană, cu scopul de a dobândi ilicit bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, fapt confirmat și prin declarațiile părții vătămate Brînză Silvia, declarațiile martorului ***** și declarațiile martorului *****.

Susține că totalitatea probelor prezentate și administrate de partea acuzării sânt veridice, însă instanța de fond nu le-a luat în considerație, nemotivându-le obiectiv, în ansamblu, acuzarea este de părerea, că instanța a pronunțat o sentință ilegală, neîntemeiată, cu erori de fapt și de drept, privind achitarea inculpatului Morari Eduard *****, de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, sentință care urmează a fi casată total, iar inculpatul Morari Eduard ***** să fie declarat culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal.

Astfel, consideră ca fiind cele mai imparțiale, declarațiile părții vătămate, martorilor sus indicați, care până la cazul dat nu au avut nici un conflict cu Morari Eduard *****, din care considerente aceștia au spus doar adevărul. Faptul că Morari Eduard nu recunoaște vina, sunt declarații de apărare și consideră a le aprecia critic. La fel consideră a fi apreciate critic declarațiile martorului *****, deoarece este șeful nemijlocit a inculpatului și declarațiile martorului *****, deoarece este mama inculpatului, deci sunt persoane cointeresate de al scăpa de pedeapsă pe inculpat, ori aceștia fiind influențați de inculpat, au dat declarații în favoarea acestuia.

Procedura citării legale în instanța de apel a fost executată.

În ședința instanței de apel, *procurorul Octavian Bodareu* a solicitat admiterea apelului declarat cu casarea sentinței pronunțate de instanța de fond cu recunoașterea inculpatului Morari Eduard vinovat în comiterea infracțiunii

prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal cu liberarea acestuia de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În ședința instanței de apel, *inculpatul Morari Eduard* a solicitat respingerea apelului procurorului cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

În ședința instanței de apel, *avocatul Denis Duca în interesele inculpatului Morari Eduard*, a solicitat respingerea apelului declarat de către acuzatorul de stat ca nefondat, or instanța de fond corect a stabilit toate circumstanțele cauzei și a dispus achitarea inculpatului de sub învinuirea adusă, deoarece nu există fapta respectivă.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei penale, instanța de apel consideră că apelul procurorului în procuratura r-nului Rezina Ghenadie Zgardan, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 04.12.2019 urmează a fi admis din alte motive, sentința urmează a fi casată în privința lui Morari Eduard *****, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu achitarea inculpatului Morari Eduard de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Astfel, pentru a se pronunța în sensul celor constatate, Colegiul reține, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe.

În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmând să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă

fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Ne pronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel.

Potrivit art. 415 al. 1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel admite apelul casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 al. 2) CPP și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Cu titlu preliminar, Colegiul penal evidențiază că potrivit rechizitoriului inculpatul Morari Eduard ***** a fost pus sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Prin ordonanța de modificarea a învinuirii din 25.03.2019, s-a dispus modificarea învinuirii inculpatului Morari Eduard *****, născut la ***** originar și locuitor al*****, cetățean al Republicii Moldova, moldovean, cu studii medii, supus militar, căsătorit, are la întreținere trei copii minori, brutar ***** or. Rezina, cu antecedente penale, în ședință de judecată, învinuindu-l în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile.

Cu toate acestea, instanța de fond prin sentința pronunțată a dispus achitarea inculpatului Morari Eduard de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) din Codul penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fără a analiza cauza sub aspectul noii învinuiri.

În contextul dat se ține de menționat, că instanța de fond a omis să se pronunțe asupra noii învinuiri, formulată în mod expres în ședința de judecată de către acuzatorul de stat, or această omisiune reprezintă o eroare de drept și o abatere gravă de la cerințele procedurii, contrară dispozițiilor art. 325 Cod de

procedură penală, care impun instanței de judecată obligația de a examina acuzația exact așa cum a fost formulată de acuzare în actul de sesizare.

Drept urmare a celor invocate și constatând faptul că instanța de fond a dispus achitarea inculpatului Morari Eduard exclusiv în baza învinuirii inițiale, fără a analiza sub nici o formă faptele din perspectiva noii învinuiri, aceasta a comis o abatere gravă de la normele procedurale, ceea ce afectează legalitatea și temeinicia hotărârii.

În atare împrejurări, ne pronunțarea asupra întregului obiect al judecății echivalează cu lipsa unei analize complete a cauzei, fiind incident motivul de casare prevăzut de art. 415 al. 1) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel admite apelul casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 al. 2) Cod de procedură penală și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Din considerentele evidențiate supra, Colegiul penal al instanței de apel, în temeiul art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, admitând apelul și examinând cauza în fond, urmează să se pronunțe asupra învinuirii modificate, conform ordonanței de modificare a învinuirii din data de 25.03.2019, și să verifice dacă faptele imputate cet. Morari Eduard întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii reținute în noua calitate juridică a acestora, astfel încât să poată stabili dacă există temeiuri legale pentru menținerea sau, după caz, excluderea răspunderii penale.

Sub aspectul materialelor cauzei deferită justiției, Colegiul reține, că particularitățile circumstanțelor și împrejurărilor evidențiate denotă că Morari Eduard învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal (ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019), urmează să fie achitat de sub învinuirea adusă în temeiul art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedură penală.

În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reține, că Morari Eduard a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin. (1) Cod penal (ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019), cu indicii – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, în următoarele circumstanțe: în luna august 2016, aflându-se în gospodăria soacrei sale Brînză Silvia *****situată pe adresa ***** , urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a procura îmbrăcăminte pentru fiica sa Morari Nicoleta a.n. 30.12.2008, a dobândit de la soacra sa Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 3000 (trei mii) lei, ulterior eschivându-se de la executarea angajamentului asumat.*

*Tot el, Morari Eduard, în luna octombrie 2016, aflându-se la domiciliul său situat pe adresa *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a achita serviciile apărătorului și prejudiciului cauzat familiei Paraschiv în urma comiterii infracțiunii prevăzute la art. art. 264 alin. (4) și 266 Cod penal, a dobândit de la soacra sa Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 6000 (șase mii) lei, ulterior eschivându-se de la executarea angajamentului asumat.*

*Tot el Morari Eduard, la sfârșitul lunii octombrie 2016, aflându-se în gospodăria soacrei Brînză Silvia *****, situată pe adresa *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul restituirii ulterioare, invocând necesitatea de a achita serviciile apărătorului, a dobândit de la soacra Brînză Silvia mijloace bănești în sumă de 5000 (cinci mii) lei, ulterior eschivându-se de la _ executarea angajamentului asumat.*

Colegiul penal, cu referire la practica judecării cauzelor în ordine de apel unde se indică, că apelul este o continuitate a judecării cauzei, ținând cont că inculpatul Morari Eduard a fost achitat prin sentința instanței de fond, iar prin apelul declarat se solicită condamnarea acestuia, la demersul acuzatorului de stat a fost reluată cercetarea judecătorească potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, fiind audiați nemijlocit în ședință de judecată partea vătămată Brînză Silvia, martorul ***** și inculpatul Morari Eduard cu prezentarea probelor scrise.

Drept urmare, **inculpatul Morari Eduard** fiind audiat în ședința instanței de apel conform regulilor generale de audiere a inculpatului în prima instanță, a declarat că *nu recunoaște învinuirea adusă, adică nu a luat careva bani de la partea vătămată. A mai declarat faptul că banii pentru avocat de care a avut nevoie au fost dați de către colegii lui de serviciu de la brutărie. Nu cunoaște din care motive Brînză Silvia solicită să îi întoarcă careva bani.*

Acuzatorul de stat în instanța de apel în confirmarea învinuirii inculpatului Morari Eduard a făcut referire la probele scrise:

Declarațiile părții vătămate Brînză Silvia, care fiind audiată în instanța de fond a declarat că în luna august 2016 a fost telefonată de Morari Eduard care la acel moment îi era ginere și a rugat-o să-i împrumute suma de 3 000 lei ca să procure îmbrăcăminte pentru copil, cu condiția că-i va întoarce peste 2 zile. A fost de acord și i-a dat lui Morari Eduard suma de 3 000 lei. Ulterior în luna octombrie 2016 fiind la piață a auzit că ginerele său a comis un accident, în rezultatul căruia a decedat o persoană, astfel împreună cu fiica sa Brînză Ana au mers la domiciliul inculpatului, unde mama ultimului a confirmat cele auzite. Au dorit să ajute familia persoanei decedate cu atât mai mult că și d-nul Andrei, șeful ginerelui său, i-a spus că trebuie să găsească bani și să ajute familia persoanei decedate, iar apoi el le va

restitui banii din salariul lui Morari Eduard. A doua zi au împrumutat bani din sat, acumulând suma de 6 000 lei și 250 EURO. Cei 6 000 lei i-a transmis lui Morari Eduard ca să achite serviciile avocatului, din care 3 500 lei s-au achitat serviciile avocatului, iar restul banilor au fost transmiși familiei persoanei decedate. A așteptat să-i fie restituiți banii de către inculpat, care i-a dat promisiunea că-i va întoarce. *În vara anului 2017 Morari Eduard a divorțat de fiica sa, dar și în cazul în care Morari Eduard nu ar fi divorțat de fiica sa, oricum se adresa în instanță ca să-i restituie datoria.* Nu cunoaște nimic despre creditul împrumutat de Morari Eduard. Consideră că a fost mințită de Morari Eduard deoarece ultimul i-a spus că-i v-a întoarce banii deși nu au stabilit o data când urma să-i restituie. *Și-a dat seama că a fost mințită, când inculpatul s-a mutat cu traiul la amantă (f.d.107-108, vol. I).*

În ședința instanței de apel, *partea vătămată Brînză Silvia* fiind audiată a declarat că Morari Eduard avea un dosar penal. Acesta a luat bani de la vecina ei, pentru ai împrumuta ginerelui său suma de 14000 lei. Suma de bani a fost luată de la vecina acesteia nu de la ea, dar ultima a întors suma de 14 000 lei vecinei sale. *Morari Eduard nu a cerut bani de la ea personal, dar ultima totuși a întors banii vecinei.* Vecina sa a dat banii cu împrumut lui Morari Eduard la rugămintea ei și a fiicei sale, deoarece inculpatul avea dosar penal. Suma de bani în mărime de 3000, 5000 și 6000 lei i-a dat lui Morari Eduard pentru întreținerea copiilor, concretizează ia dat inculpatului sumele date familiei lui.

Declarațiile *martorului ******, care fiind audiată în instanța de fond a declarat că inculpatul Morari Eduard a fost soțul ei și împreună au trei copii minori, iar la 20.12.2017 au divorțat. La 13.10.2016 soțul său a fost implicat într-un accident rutier, în urma căruia a decedat o persoană. Ulterior, Morari Eduard i-a spus că are nevoie de bani pentru serviciile avocatului, tot la fel și d-nul Andrei șeful lui Morari Eduard i-a spus că pentru avocat este nevoie suma de 250 Euro și avocatul din mun. Chișinău a confirmat această sumă. Tot d-nul Andrei i-a spus să împrumute bani, iar apoi Morari Eduard va lucra și va achita datoria din salariu. Astfel mama sa a împrumutat de la vecina Dora Nicolae, suma de 6 000 lei și 250 Euro. După suma de 250 Euro au transmis-o înapoi și au luat suma de 5 000 lei. Din suma de 6 000 lei, au transmis 3 500 lei avocatului, iar restul banilor au fost transmiși pentru cheltuielile de înmormântare. A mai împrumutat de la mama sa împreună cu Morari Eduard suma de 3 000 lei ca să procure haine la copilul mai mare care urma să plece la școală. *Personal a telefonat-o pe mama sa și a rugat-o să-i împrumute acești bani, cu condiția că până la sfârșitul lunii, Morari Eduard îi va restitui din salariu.* A considerat că e un împrumut al familiei. Confirmă că mătușa lui Morari Eduard din Rusia, i-a transmis suma de 5 000 ruble, după înmormântarea persoanei care a decedat în urma accidentului rutier. Să fi fost în relații bune nu s-ar fi adresat în judecată dar ar fi lucrat și ar fi restituit banii

datorați din bugetul familiei. *Anterior în luna septembrie-octombrie 2015 au luat un credit în sumă de 43 000 lei, pe care îl achita Morari Eduard (f.d.108-110, vol. I).*

În ședința instanței de apel, fiind audiat *martorul ****** a declarat că Morari Eduard a luat de la mama acesteia, Brînză Silvia suma de 14 000 lei. Inculpatul i-a comunicat că îi va întoarce banii mamei sale. Morari Eduard nu a întors banii lui Brînză Silvia. Inculpatul a cerut bani pentru a-și angaja un avocat pe o cauză penală, după ce a divorțat cu el, acesta nu a mai recunoscut faptul împrumutului.

Declarațiile *martorului ******, care fiind audiat în instanța de fond a declarat că cunoaște de la Brînză Silvia că cu doi ani jumătate în urmă, ultima a luat bani la procente de la o doamnă, ca să-l ajute pe ginerele său Morari Eduard. *Nu a fost de față când s-au transmis banii și nu cunoaște dacă Morari Eduard a beneficiat de acești bani.* Despre faptul că Brînză Silvia a împrumutat bani și la scos pe Morari Eduard, a auzit de la colectivul de muncă cu care activează și femeile din piață au vorbit că Brînză Silvia a împrumutat bani ca să-l ajute pe Morari Eduard care a fost implicat într-un accident rutier în rezultatul căruia a decedat un om, iar banii au fost acordați pentru ajutor. În discuție cu Morari Eduard, ultimul i-a comunicat că a avut noroc de soacră că l-a ajutat cu bani. În colectivul lor la fel s-au adunat bani pentru al ajuta, în sumă de câte 200 lei (f.d.111, vol. I).

Declarațiile *martorului ******, care fiind audiată în instanța de fond a declarat că în luna octombrie cu doi sau trei ani în urmă a fost anunțată prin telefon că fiul său Morari Eduard a fost implicat într-un accident rutier. Ulterior acasă, la soția fiului, pe nume Ana, au venit doi băieți, pe unul din care îl chema Sașa, care lucrau împreună cu fiul ei, și i-au transmis bani Anei, pentru ajutor. În acea perioadă fiul său era închis. Alte persoane nu l-au ajutat cu bani pe fiul său și nici Brînză Silvia nu i-a dat bani fiului său (f.d.113, vol. I).

Declarațiile *martorului ******, care fiind audiat în instanța de fond a declarat că administrează brutăria ******* din Rezina, iar inculpatul Morari Eduard este angajat în cadrul acestei brutării. Cu aproximativ doi ani în urmă în luna octombrie, Morari Eduard a fost implicat într-un accident rutier, în urma căruia ultimul a fost reținut de poliție și s-a aflat în arest. În perioada respectivă angajații brutării și anume șoferii au strâns câte 1 000 lei și în total s-a adunat suma de 6 000 lei, pe care i-au transmis, soției lui Morari Eduard. Nu a discutat despre cheltuielile pe care li-a avut astfel nu le cunoaște. Cunoaște că inculpatul are un credit în bancă dar nu-și amintește când a fost încheiat fie înainte fie după accident. Morari Eduard nu s-a apropiat de el ca să ceară bani (f.d.114, vol. I).

De asemenea, au fost cercetate suplimentar probele scrise ale cauzei penale și anume: plângerea cet. Brînză Silvia din 02.10.2017, potrivit căreia solicită organelor de drept să atragă la răspundere penală ginerele ei Morari Eduard și plângerea cet. Brînză Silvia din 11.09.2019 prin care explică faptul împrumutului

pe care i l-a acordat ginerelui său Morari Eduard și solicită atragerea la răspundere penală a acestuia (f.d.7, vol. I).

Reieșind din probele cercetate supra, Colegiul penal nu poate susține poziția părții acuzării din apelul declarat și consideră necesar de a o respinge drept una neîntemeiată, deoarece nici una din probele acumulate de organul de urmărire penală nu confirmă săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal după cum a fost adusă învinuirea inculpatului Morari Eduard (ordonanța de modificare a învinuire din 25.03.2019) și consideră necesar de a emite o hotărâre nouă în baza art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod procedură penală, privind achitarea lui Morari Eduard *****, deoarece nu s-au constatat elementele infracțiunii incriminate.

În susținerea acestei poziții instanța de apel menționează că învinuirea incriminată inculpatului Morari Eduard este neînțeleasă, or probele prezentate în sprijinul învinuirii nu confirmă natura juridică penală a relațiilor stabilite între inculpat și partea vătămată.

Analizând circumstanțele cauzei și probele administrate în ansamblu, instanța de apel reține că acestea, examinate în prima instanță și verificate în calea de atac, pot fi admise drept probe pertinente, concludente și utile, care confirmă faptul că între Morari Eduard, pe de o parte, și Brînză Silvia, pe de altă parte, a existat un raport de natură civilă.

Pentru a elucida corect toate circumstanțele, Colegiul penal vine cu o retrospectivă referitor la infracțiunea imputată acesteia.

Colegiul judiciar consideră necesar a fi menționat că *obiectul juridic special* al escrocheriei are un caracter complex. Astfel, *obiectul juridic principal* al infracțiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

Obiectul juridic secundar al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimul necesar de încredere.

Obiectul material al escrocheriei este format din bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 din CP al RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă constând din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Subiectul infracțiunii date este persoana fizică responsabilă, care la momentul comiterii infracțiunii a împlinit vârsta răspunderii penale: 14 ani.

Drept urmare, instanța de apel, adoptând soluția de achitare în privința inculpatului Morari Eduard, reține că, potrivit conținutului legal al infracțiunii de escrocherie, acuzarea nu a demonstrat existența elementului esențial al dobândirii ilicite de către acesta a mijloacelor bănești.

Din materialele cauzei rezultă că partea vătămată a oferit cu titlu de împrumut fiicei sale, ***** și ginerelui său, Morari Eduard, anumite sume de bani pentru procurarea îmbrăcăminte necesare copilului mai mare, care urma să meargă la școală. Aceste sume au fost utilizate în scopuri familiale.

Totodată, restul sumelor invocate de partea vătămată ca prejudiciu nici nu au ajuns în posesia inculpatului, fiind folosite pentru achitarea serviciilor avocatului într-o cauză penală în care figura ultimul. Acest fapt este confirmat prin declarațiile martorului Andrei Bîzgan, persoană lipsită de interes în soluționarea cauzei, care a arătat că suma de 6 000 lei a fost colectată de colegii inculpatului și transmisă soției acestuia Ana, în perioada în care inculpatul se afla în arest preventiv pentru un accident rutier.

În aceste condiții, instanța constată că o parte din banii reținuți ca prejudiciu nu au fost încasați de inculpatul Morari Eduard, iar cealaltă parte a fost primită cu titlu de împrumut de familia Morari (Eduard și Ana) de la mama acestora, în scopul acoperirii unor cheltuieli familiale, fapt confirmat inclusiv de declarațiile martorului *****.

Instanța de apel nu poate admite probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată drept probe pertinente concludente și utile în confirmarea vinovăției lui Morari Eduard.

Din probele sus menționate, instanța de apel stabilește cert faptul transmiterii banilor, circumstanțe care de fapt nu au fost respinse de inculpat pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanță de judecată, însă toate aceste probe în coroborare confirmă existența unor relații civile și anume existența unor relații de împrumut și nu de escrocherie după cum a constatat acuzatorul de stat prin ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019.

Analizând componența de infracțiune prevăzută de art.190 Cod penal, Colegiul penal constată că infracțiunea de escrocherie presupune dobândirea ilicită a bunurilor altuia prin înșelăciune sau abuz de încredere, situație în care victima, indusă în eroare, transmite voluntar bunurile, dar făptuitorul acționează cu intenția de a le însuși fără a-și respecta angajamentele asumate. În consecință, pentru a reține existența acestei infracțiuni este necesară dovedirea concomitentă a laturii

obiective și a laturii subiective – respectiv, transmiterea bunurilor prin inducere în eroare și intenția directă a inculpatului de a și le însuși.

Or, din materialele cauzei reiese că aceste elemente nu au fost probate. Astfel, declarațiile părții vătămate Brînză Silvia arată că sumele de bani au fost împrumutate în contextul sprijinirii fiicei sale și a ginerelui acesteia, în scopuri familiale (procurarea de îmbrăcăminte pentru copil și achitarea serviciilor avocatului). De asemenea, martora *****, fiica părții vătămate și soția inculpatului la acel moment, a confirmat că ea însăși a solicitat împrumutul de la mama sa, în beneficiul familiei, iar inculpatul nu a avut o înțelegere directă cu partea vătămată.

Declarațiile martorului *****, șeful inculpatului, confirmă că suma de 6 000 lei a fost colectată de colegii de serviciu și transmisă soției inculpatului, fără implicarea acestuia, în perioada în care se afla în arest. Martorii ***** și *****, la rândul lor, nu au putut confirma că inculpatul a primit personal vreuna dintre sumele menționate.

Mai mult, însuși cet. Morari Eduard a negat că ar fi solicitat sau primit bani de la partea vătămată, arătând că serviciile avocatului au fost achitate din banii personali și cu sprijinul colegilor de serviciu.

Instanța constată că nu există probe certe care să ateste dobândirea ilicită de către inculpat a sumelor invocate. Din contra, rezultă că banii au fost oferiți cu titlu de împrumut în cadrul relațiilor familiale, fiind folosiți în interesul comun al familiei, iar o parte din sume nici nu au ajuns la inculpat. În consecință, nu poate fi reținut caracterul ilicit al dobândirii și nici intenția de însușire frauduloasă.

Totodată, împrejurarea că partea vătămată a formulat plângere penală doar ulterior divorțului fiicei sale de inculpat, invocând motive de ordin personal, relevă un potențial caracter subiectiv și de răzbunare al acțiunii.

Reieșind din circumstanțele speței și din probele administrate, pretinsa parte vătămată nu a fost înșelată în nici un mod, nu a fost dusă în eroare de către inculpat, condiții necesare în cazul unui act de escrocherie, fiind evident faptul, că între Morari Eduard și pretinsa parte vătămată Brînză Silvia există raporturi juridice civile, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile dintre acestea urmau a fi soluționate într-un proces civil, fapt care atrage în mod incontestabil achitarea inculpatului de învinuirea adusă prin ordonanța din 25.03.2019, așa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală.

Chiar dacă ar fi luată în considerație doar poziția acuzării și ignorată poziția apărării, pentru a delimita infracțiunea imputată lui Morari Eduard de niște raporturi juridice civile era necesar să fie demonstrat faptul, că la momentul primirii bunurilor inculpatul a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat și care la acel moment a avut intenția de a însuși bunurile materiale (scopul de cupiditate), lucru ce nu a fost dovedit de către organului de urmărire penală.

Or, după cum s-a constatat cu certitudine din declarațiile inculpatului Morari Eduard, martorului *****, cât și a martorului *****, banii au fost transmiși inculpatului și soției acestuia pentru procurarea îmbrăcăminte necesare copilului mai mare, care urma să meargă la școală, iar aceste sume au fost utilizate în scopuri familiale, iar restul sumelor invocate de partea vătămată ca prejudiciu nici nu au ajuns în posesia inculpatului, fiind folosite pentru achitarea serviciilor avocatului într-o cauză penală în care figura ultimul.

În mod cert, în speța dedusă judecătii, fiind existente niște drepturi cu caracter civil, în apărarea drepturilor pretinsei părți vătămate, persoana vinovată nu poate fi trasă și la răspundere penală.

Un alt aspect important, este și faptul că nici în ședința de judecată a instanței de fond și nici cea de apel, acuzatorul de stat nu și-a motivat poziția și nu a constatat modalitatea inducerii în eroare a părții vătămate, iar, solicitarea banilor sub pretextul achitării unui avocat și cumpărării hainelor nepotului părții vătămate, nu constituie o faptă mincinoasă, după cum se indică în învinuire. Or, pentru aprecierea celor invocate de către inculpat ca fiind niște fapte mincinoase, ce nu corespund realității, organul de urmărire penală urma să verifice informația respectivă, prin anexarea la materialele dosarului a probelor pertinente și concludente ce ar confirma s-au infirma cele invocate de inculpat, însă asemenea probe instanței nu i-au fost prezentate.

Tot aici, Colegiul penal constată că partea vătămată a depus plângere la procuratură doar după ce inculpatul a divorțat de fiica sa și „a plecat la amantă”, în acest sens instanța apreciază aceasta drept modalitate de răzbunare în privința fostului ginere mai mult că, atât fiica cât și partea vătămată cunoșteau că inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 05.06.2017, la 5 ani cu suspendare pe un termen de probă de 3 ani și în cazul unei alte condamnării situația acestuia se v-a înrăutăți drastic.

Pe de altă parte, însăși *****, fosta soție a inculpatului susține că ea „personal a telefonat-o pe mama sa și a rugat-o să-i împrumute acești bani, cu condiția că până la sfârșitul lunii, Morari Eduard îi va restitui din salariu” dar și că „să fi fost în relații bune nu s-ar fi adresat în judecată dar ar fi lucrat și ar fi restituit banii datorati din bugetul familiei”.

În consecință, Colegiul penal constată că în acțiunile lui Morari Eduard lipsește și latura subiectivă, deoarece acțiunile inculpatului n-au fost îndreptate în mod direct sau indirect la comiterea unei infracțiuni, în special a escrocheriei, respectiv nu a dobândit ilicit bani de la partea vătămată.

Subsecvent, instanța de apel reține că potrivit art. 1 al Protocolul nr. 4 CEDO nimeni nu poate fi privat de libertate sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală, prevederi care se referă și la cazul inculpatului, or, în cazul când una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are

posibilitatea dar întreprinde careva acțiuni în sensul executării obligațiilor, nu poate fi vorba de intenție de dobândire ilicită.

Raportând obiectul sesizării la jurisprudența CtEDO, urmează de remarcat că existența unui litigiu de ordin civil nu garantează dreptul de a iniția împotriva unei persoane un proces penal, în vederea tragerii acestuia la răspunderea penală, principiu constituit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea *Asociația victimelor terorismului vs Spania din 12 februarie 2004*.

Cercetând materialele dosarului, Colegiul penal apreciază că relațiile apărute între Morari Eduard și Brînză Silvia poartă un *caracter de ordin civil*, care urmau a fi soluționate în instanța de drept civil, deoarece imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură.

Delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerare două aspecte: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a și executa angajamentele.

Totodată, Colegiul penal nu poate neglija nici jurisprudența națională, conform căreia primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

În această consecutivitate se reține că acuzarea nu a prezentat probe concludente privind comiterea de către inculpat a escrocheriei prin prisma circumstanțelor enunțate, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019), nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată dincolo de orice dubiu rezonabil.

Colegiul penal evidențiază că în orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuții, statul a instituit norme procesual penale, concentrate în Codul de procedură penală, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea și statul de infracțiuni, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, și, pe de altă parte, să protejeze persoana și societatea de actele arbitrare ale persoanelor cu funcții de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Astfel, prin normele procesual penale, legislatorul național a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului penal, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții veritabile.

Acest lucru inevitabil urmează a fi asigurat prin respectarea garanțiilor procesului echitabil prevăzute de legislație, precum temeinicia unei acuzații și legalitatea procesului penal. Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzații sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În același context, Colegiul judiciar reiterează că în conformitate cu art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Vinovăția persoanei trebuie să fie dovedită în modul prevăzut de legea procesual-penală, prin toate mecanismele prevăzute de lege.

Potrivit art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea.

Astfel, în baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzații este pusă pe seama procurorului.

Reieșind din dispozițiile art. 8 alin. (3) și art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în cazul în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului a fost confirmată prin ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată.

În urma examinării cauzei și aprecierii probelor, Colegiul penal reține că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția adusă inculpatului Morari Eduard prin ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019.

Judecând cauza, Colegiul penal a stabilit cu certitudine că partea acuzații nu a prezentat probe pertinente și concludente care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, ar dovedi vinovăția inculpatului Morari Eduard în comiterea faptei imputate.

Potrivit art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel concluzionează, că în privința inculpatului Morari Eduard se impune adoptarea unei sentințe de achitare din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Conform prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 10) Cod procedură penală al RM, instanța de judecată soluționează dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă.

Astfel, partea vătămată Brînză Silvia pe parcursul examinării prezentei cauze a înaintat acțiune civilă cu privire la încasarea prejudiciului material din contul lui Morari Eduard în sumă de 14 000 lei.

În corespundere cu prevederile art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art.35 al Codului penal.

Ținînd cont de cele indicate mai sus, completul Colegiului penal al Curții de Apel casează sentința primei instanțe și emite o hotărâre nouă de achitare a lui Morari Eduard de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (ordonanța de modificare a învinuirii din 25.03.2019) în corespundere cu prevederile art. 390 al. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

Pe motivele expuse și conducându-se de art. art. 390 alin. (1) pct. 3); 415 alin. (1) pct. 2), 417-418 Cod de procedură penală al RM, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Apelul **procurorului în procuratura r-nului Rezina Ghenadie Zgardan**, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 04.12.2019, se admite din alte motive, casează sentința, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

În temeiul art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedură penală al RM, dispune achitarea lui **Morari Eduard ******* de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată în ședință publică la data de 16.09.2025.

Președintele ședinței, judecător:

Judecători: